

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNE REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2014, č. j. 3 A 71/2012 – 41,

t a k t o:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2014, č. j. 3 A 71/2012 – 41, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2014, č. j. 3 A 71/2012 – 41, bylo pro nezaplacení soudního poplatku zastaveno řízení o žalobě podané žalobcem (dále jen „stěžovatel“), kterou napadl rozhodnutí České advokátní komory ze dne 2. 1. 2012, č. j. 3669/11, jímž stěžovateli nebyl určen advokát k poskytnutí bezplatné právní služby, a to k převzetí vydaného řidičského průkazu u Městského úřadu v Poličce.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž označil několik pochybení městského soudu i Nejvyššího správního soudu (týkající se i předchozích rozhodnutí), jež jsou podle jeho názoru důvodem pro zrušení napadeného usnesení. Stěžovatel namítal, že městský soud rozhodl o zastavení řízení v době, kdy musel vědět o podání kasační stížnosti proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků. Žádná osoba přitom není povinna oznamovat městskému soudu, že kasační stížnost podává. Stěžovatel k tomu odkázal na odstavec 45 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 3 As 125/2012 – 43. Dále poukázal na nepřiměřenost stanovené lhůty k zaplacení soudního poplatku, na obcházení a nedodržování zákonů a nesprávný postup městského soudu. Z důvodů výše uvedených se domáhal zrušení napadeného usnesení.

Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek

pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (ust. § 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem přezkumu je usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, a to poté, co účastník řízení požádal o osvobození od soudního poplatku, by trvání na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost a na podmínce povinného zastoupení znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77). Kasační stížnost lze tedy i při absenci těchto podmínek projednat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti.

Napadené usnesení Nejvyšší správní soud přezkoumal z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., ačkoli stěžovatel své námitky nepodřadil pod žádný ze zákonem stanovených důvodů. Z povahy věci, kdy je napadeno usnesení o zastavení řízení, totiž jiný důvod nepřichází v úvahu. Nejvyšší správní soud podle konstantní judikatury vychází z toho, že „pokud ze znění kasační stížnosti vyplývají důvody seznamitelné a podřaditelné pod zákonné kasační důvody, není rozhodující, že stěžovatel své důvody nepodřadí jednotlivým zákonným ustanovením, či tak učiní nepřesně.“ (viz rozsudek ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publ. pod č. 161/2004 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soud se zabýval pouze těmi stížními námitkami, které směřují proti napadenému usnesení. Další námitky, které se netýkají usnesení o zastavení řízení, nelze podřadit pod důvod uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., což znamená, že se jedná o námitky nepřípustné (ust. § 104 odst. 4 s. ř. s.).

Městský soud v dané věci usnesením ze dne 15. 7. 2014, č. j. 3 A 71/2012, stěžovatele neosvobodil od soudních poplatků a zároveň ho vyzval k tomu, aby do 3 týdnů od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel emailem bez elektronického podpisu dne 14. 8. 2014 kasační stížnost. Kasační stížnost v písemné podobě podal dne 18. 8. 2014 k poštovní přepravě (doručena Nejvyššímu správnímu soudu dne 19. 8. 2014). Městský soud pak usnesením ze dne 28. 8. 2014, č. j. 3 A 71/2012 – 41, v souladu s ust. § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), řízení zastavil.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je soud oprávněn zastavit řízení o žalobě, jestliže účastník řízení ani na výzvu soudu v určené lhůtě soudní poplatek nezaplatí.

Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 26. 1. 2006, č. j. 1 As 27/2005 – 87, uvedl, že „předpokladem zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích) je nejen to, že poplatek nebyl zaplacen, ale také to, že účastník byl k jeho zaplacení vyzván a poučen o následcích nesplnění výzvy (odst. 3 citovaného ustanovení) a že marně uplynula lhůta k zaplacení. Zamítl-li soud návrh na osvobození od poplatkové povinnosti, jímž účastník reagoval na výzvu k zaplacení poplatku, musí účastníka opětovně vyzvat k zaplacení, stanovit mu lhůtu a poučit jej o následcích nesplnění výzvy; k prve stanovené lhůtě již nelze přiblížit“. Městský soud se řídil tímto právním názorem, když v usnesení ze dne 15. 7. 2014, č. j. 3 A 71/2012 - 33, o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku do 3 týdnů od doručení tohoto usnesení a současně jej poučil, že nebude-li poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, soud řízení zastaví. Stěžovatel soudní poplatek nezaplatil a podal proti tomuto usnesení kasační stížnost. Kasační stížnost proti rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudního poplatku je přitom ochranou účastníka před důsledky nezaplacení soudního poplatku v případě, kdy požádal o osvobození od poplatku a rozhodnutí o této žádosti považuje za nezákonné. Městský soud v takovém případě nesmí zastavit řízení o žalobě, dokud Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti nerozhodne

pokračování

(srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 132/2004 - 91, publikovaný pod č. 608/2005 Sb. NSS). K tomu je třeba odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 3 As 125/2012 - 43, v němž rozšířený senát dospěl k závěru, že „[V]ýchodiskem pro postup krajského soudu přitom musí být zachování procesních práv účastníků řízení nabížených perspektivou jejich ústavního základu. Souvisí-li tedy právo napadnout rozhodnutí (zde o neosvobození od soudních poplatků) opravným prostředkem (zde kasační stížností), musí soud postupovat tak, aby účastníku řízení fakticky neznemožnil výkon tohoto práva. V opačném případě by totiž mohl být postup krajského soudu shledán rozporným s právem na soudní ochranu ve smyslu článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. V zásadě by tedy krajský soud měl přistoupit ke zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku až poté, kdy uplynula lhůta pro podání kasační stížnosti proti neosvobození od soudního poplatku (pokud krajský soud rozhodoval o odpovídajícím návrhu) a krajský soud ověřil u Nejvyššího správního soudu, že usnesení o neosvobození od soudních poplatků nebylo napadeno kasační stížností.“ Z tohoto důvodu je tak nutné považovat výzvu městského soudu k zaplacení soudního poplatku spojenou s hrozbou zastavení řízení o žalobě obsaženou v usnesení ze dne 15. 7. 2014, č. j. 3 A 71/2012 - 33, za zkonsumovanou podáním kasační stížnosti stěžovatelem. Tím, že stěžovatel podal kasační stížnost proti usnesení městského soudu o nepřiznání osvobození od soudního poplatku, nebyl povinen zaplatit soudní poplatek ve stanovené lhůtě a městský soud nemohl na základě předmětné výzvy řízení o žalobě zastavit, neboť tato výzva se stala neúčinnou.

V daném případě měl městský soud ověřit, zda proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků nebyla podána kasační stížnost. Následně po doručení rozhodnutí o kasační stížnosti měl stěžovatele opětovně vyzvat k zaplacení soudního poplatku, určit mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučit jej o následcích nezaplacení. Pokud tak městský soud neučinil a řízení o žalobě bez dalšího zastavil, dopustil se vady řízení, která má vliv na zákonnost usnesení o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud z výše uvedeného důvodu napadený rozsudek podle ust. § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, v němž je podle odst. 4 citovaného ustanovení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

O věci bylo rozhodnuto bez jednání postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu